

Asetus käyttöoikeudesta asiakastietoon ja soveltamisopas

Matti Korhonen
Erityisasiantuntija, THL

STM ja THL

29.03.2023

Esityksen sisältö:

Käyttöoikeusasetuksen lähtökohtia

Käyttöoikeudet osana tietosuojaa sekä palvelunantajan
velvollisuudet

Käyttöoikeudet sosiaalihuollossa

Käyttöoikeudet terveydenhuollossa

Yhteenveto

Soveltamisopas asetuksen toimeenpanon tueksi

Sähköinen [julkaisu](#) ja tulostettava pdf-tiedosto (viimeisin julkaisu 3/2023)

Sisällysluettelo

Lukijalle.....	4
Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastiedot ja asiakasasiakirjat	5
Käyttöoikeudet osana tietosuojaa.....	6
Käyttöoikeuksia koskevaa lainsäädäntöä	8
Käyttöoikeusasetus	11
Palveluntajan velvollisuudet.....	14
Terveydenhuollon työtehtävät.....	16
Terveydenhuollon palvelut	19
Käyttöoikeudet potilastietoihin.....	22
Sosiaalihuollon työtehtävät	27
Sosiaalihuollon palvelutehtävät ja niissä annettavat sosiaalipalvelut.....	33
Käyttöoikeudet sosiaalihuollon asiakastietoihin.....	39
Sosiaali- ja terveydenhuollon muut työtehtävät ja käyttöoikeudet niissä	48
Käyttöoikeudet sosiaali- ja terveydenhuollon välisessä asiakastietojen luovutuksessa	49
Käyttöoikeudet sosiaali- ja terveyspalvelun monialaisessa yhteistyössä.....	52
Käyttöoikeuksista kysyttyä	54

Käyttöoikeusasetuksen soveltamisohje

Anna Särnberg, Anna Väistö, Antero Lahtinen, Antti-Olli Tappala, Matti Kallio
1.1
3/2023

Tillämpningsanvisning för förordningen om åtkomststrategier

Anna Särnberg, Anna Väistö, Antero Lahtinen, Antti-Olli Tappala, Matti Kallio och Jari Korhonen
1.1
3/2023

Käyttöoikeussäätely asiakastietolaissa

Asiakastietolaki (784/2021) voimaan 1.11.2021

Uusi asiakastietolaki 1.1.2024

Asiakastietolain 15 §:ssä (9§) säädetään käyttöoikeuksista

- Käyttöoikeuksien on perustuttava *sosiaali- tai terveydenhuollon ammattihenkilön ja muun asiakas- ja potilastietoja käsittelevän henkilön **työtehtävään ja annettavaan palveluun*** siten, että henkilöllä on *käyttöoikeus vain työtehtävissään tarvitsemiinsa välttämättömiin asiakastietoihin*, joihin hänellä on tiedonsaantioikeus. Asiakastietojen käsittelyn perusteena on oltava tietoteknisesti varmistettu asiakas- tai hoitosuhde tai muu lakiin perustuva oikeus.
- *Sosiaali- ja terveysministeriön **asetuksella säädetään**, mitä tietoja ammattihenkilöt ja muut asiakastietoja käsittelevät henkilöt työtehtävänsä ja annettavan palvelun perusteella saavat käyttää.*
- **Palvelunantajan on määriteltävä** sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilön tai muun **asiakastietoja käsittelevän henkilön oikeus käyttää asiakastietoja**. Palvelunantajan on pidettävä rekisteriä asiakastietojärjestelmiensä ja asiakasrekisteriensä käyttäjistä sekä näiden käyttöoikeuksista.

Käyttöoikeusasetuksen lähtökohtia

- Asetus koskee **kaikkia** asiakas- ja potilastietoja käsitteleviä järjestelmiä ja tunnistesteellista asiakas- ja potilastietojen käsittelyä
  - Sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöiden lisäksi muut asiakastietoja käsittelevät henkilöt
- Ammattihenkilöllä on katseluoikeus ainakin kaikkiin niihin näkymiin tai tietokokonaisuuksiin, joille työtehtävässään tuottaa merkintöjä
- Luovutuksella saatuihin tietoihin tulee soveltaa samoja käyttöoikeuksiin liittyviä sääntöjä
  - Huom! Asetuksessa säädetään, jos käyttöoikeus vain palvelunantajan omiin tietoihin
- Käyttövaltuudet voivat olla rajaavampia kuin asetuksessa esitetyt
  - Palvelunantajan vastuulla määrittää käyttöoikeudet suhteessa työtehtäviin
- Ammattihenkilön arvioitava jatkossakin asiakaskohtaisesti, mitkä tiedot kunkin asiakkaan kohdalla välttämättömiä
- Organisaation tehtäväksi jää asetuksen sovittaminen omaan käyttöoikeushallintaan osana käyttäjä- ja käyttöoikeusrekisterin kuvausta

Käyttöoikeudet osana tietosuojaa

Käyttäjien
roolien ja
valtuuksien
määrittely

Käyttäjien
tunnistaminen ja
todentaminen

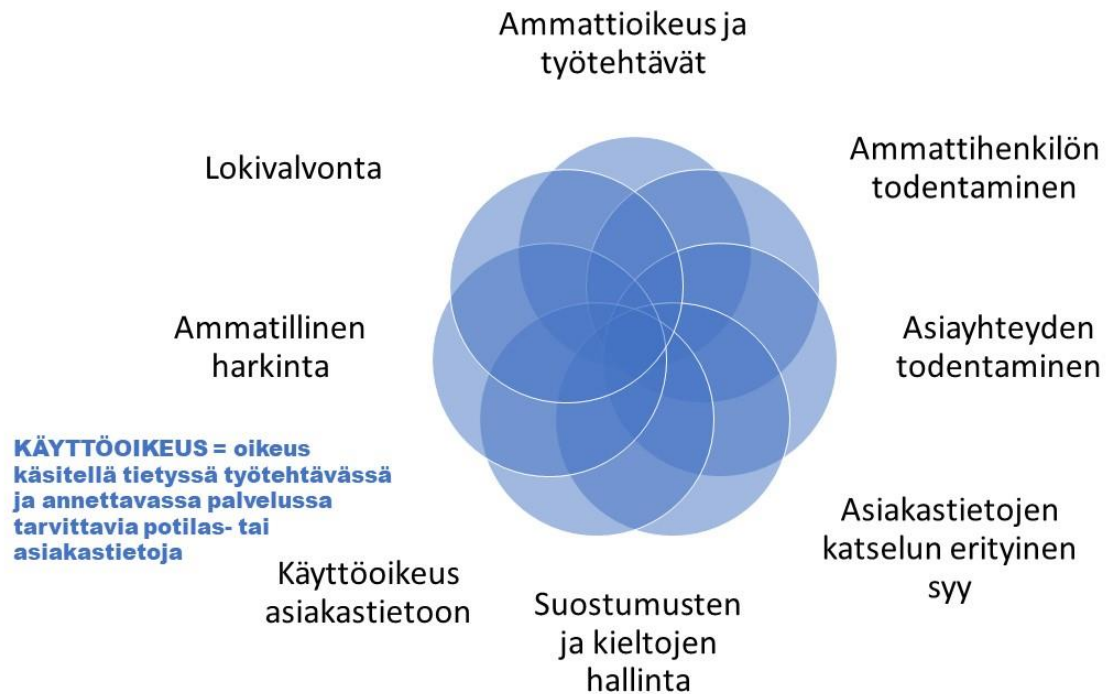
Pääsynvalvonta

Käytön seuranta

Käytönhallinnan eri osa-alueet muodostavat jatkumon:

- Käyttäjien ja käyttäjäryhmien roolien ja käyttövaltuuksien määrittely
- Luotettava käytönhallinta edellyttää käyttäjien tunnistamista ja todentamista esimerkiksi sote-ammattikortin sisältämän varmenteen avulla.
- Pääsynvalvonnassa tarkistetaan, että käyttäjällä on oikeus juuri niihin asiakas- ja potilastietoihin, joita hän on hakemassa järjestelmästä.
- Käytön seurannassa valvotaan sitä, että tietojen ja järjestelmien käyttö on tapahtunut säädösten mukaisesti ja suunnitellulla tavalla.

Käyttöoikeudet osana tietosuojaa

- Henkilöllä on tietyt ammattioikeudet ja työtehtävät, jotka todennetaan potilas- ja asiakastietojärjestelmän käytössä
- Ammattihenkilö tunnistetaan ja varmennetaan ennen kuin hän pääsee käyttämään järjestelmää
- Käyttäjän oikeus potilas- tai asiakastietoon tarkastetaan asiayhteyden todentamisella asia- tai hoitosuhteessa.
- Mikäli asiayhteyttä ei ole teknisesti todennettavissa, kysytään käyttäjältä erityinen syy asiakastietojen käyttöön.
- Potilas tai asiakas voi antaa suostumuksia ja kieltoja tietojensa käsittelyyn.
- Käyttöoikeus käsitellä tietyssä työtehtävässä ja annettavassa palvelussa tarvittavia potilas- tai asiakastietoja myönnetään sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisille
- Asiakkaan palvelun ja potilaan hoidon toteuttamiseksi käytetään ammatillista harkintaa
- Lokivalvonnan avulla seurataan, että tietoja on käytetty asianmukaisesti ja tarkoituksenmukaisella tavalla

Palvelunantajan velvollisuudet

- **Palvelunantajan on määriteltävä käyttöoikeudet** sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietoihin kaikille niille työntekijöilleen, joiden työtehtävien hoitaminen edellyttää asiakastietojen käsittelyä.
  - **myös organisaation lyhytaikaisille sijaisille**, organisaatiossa työskenteleville opiskelijoille sekä ulkopuolisille palveluntuottajille (ostopalvelut).
- Palvelunantajan tulee myös huolehtia siitä, että käyttöoikeudet ja niiden hallinta toteutetaan asiakastietoja käsitteleviin tietojärjestelmiin.
- Tietoturvan ja tietosuojan omavalvonnan toteuttamisessa keskeisenä palvelunantajan työkaluna toimii [asiakastietolain 784/2021](#) ja [THL:n määräyksen 3/2021](#) mukainen **tietoturvasuunnitelma**.
- Tietojärjestelmien tulee olla vaatimustenmukaisia ja niitä käytetään tietojärjestelmäpalvelun tuottajalta saatujen ohjeiden mukaisesti. Lisäksi **käyttäjille on annettava riittävä perehdytys ja koulutus tietojärjestelmän käyttöön**.

Käyttöoikeusasetuksen toteutus tietojärjestelmissä

- Tietojärjestelmät ovat hyvin eri tasoisia ja niissä on hyvin eri tasoiset edellytykset käyttövaltuushallinnan pohjalta tapahtuvaan tietojen käsittelyn rajaamiseen (vanhat ja uudet potilastietojärjestelmät, erillisjärjestelmät)
- Organisaatioiden toiminta, ammattihenkilöiden roolitus sekä tietojärjestelmien tietojen ja toiminnallisuuksien jäsenitys voidaan tehdä monella eri tavalla
  - Esim. työtehtävä ja annettava palvelu voidaan yhdessä määrittää käyttövaltuushallintaan työrooliksi
- **Pyritty rakentamaan joustava malli, joka kuitenkin ohjaa käyttövaltuuksien hallintaa yhtenäiseen jäsennykseen** mahdollistaen eri organisaatioiden toimintamallien erityispiirteiden huomioon ottamisen

Sosiaalihuollon käyttöoikeuksien määrittämisen perusteet asetuksessa

Työtehtävät

Annettavat palvelut

Tietokokonaisuudet

1. Sosiaalihuollon työtehtävät jaotellaan asetuksessa sen mukaan, minkä verran eri tehtäviin sisältyy **kokonaisvaltaista vastuuta asiakkaan sosiaalihuollon kokonaisuudesta**.
  - Erotetaan julkisen sosiaalihuollon työtehtävät yksityisestä sosiaalihuollosta
2. Annettavat palvelut perustuvat sosiaalihuollon **palvelutehtäviin ja sosiaalipalveluihin sekä palveluprosessiin**
  - Palvelutehtävät: *THL:n luokitus palvelutehtävistä: Sosiaalihuolto - Palvelutehtävä*
  - Sosiaalipalvelut: *THL:n luokitus sosiaalipalveluista: Sosiaalihuolto - Sosiaalipalvelut*
  - Palveluprosessi: *THL:n luokitus sosiaalihuollon palveluprosessista: Sosiaalihuolto – Sosiaalihuollon palveluprosessi*
3. Sosiaalihuollon tietokokonaisuudet, joita asetuksessa säädettävät käyttöoikeudet koskevat, muodostuvat **asiakasasiakirjoina** tallennetuista sosiaalihuollon asiakastiedoista.
  - Esim. asiakkuusasiakirja, palvelutehtävään liitetyt asiakastiedot, asiakasasiakirjatyypit

Terveydenhuollon käyttöoikeuksien määrittämisen perusteet asetuksessa

Työtehtävät

Annettavat palvelut

Tietokokonaisuudet

1. Työtehtävät määritelty sen mukaan, minkä verran niihin sisältyy **kokonaisvaltaista vastuuta** potilaan terveystalouden järjestämisestä ja toteuttamisesta
  - Määrittelyn taustalla laillistettuja, nimikesuojattuja ja luvan saaneita terveydenhuollon ammattinimikkeitä koskevat tiedot
  - Lisäksi huomioitiin muut terveystalouden järjestämiseen ja toteuttamiseen liittyvät työtehtävät
2. Annettavien palvelujen ryhmittelyn pohjaksi valittiin *THL – Sosiaali- ja terveystalousten luokitus*
3. Tietokokonaisuuksien ryhmittelyyn on yhdistetty soveltuvia piirteitä useammasta jäsenyyksestä ja luokituksista (päätietyryhmät, näkymät, asiakastietolaki)

Terveydenhuollon työtehtävien jaottelu

Laaja-alaiset terveystalvelun järjestämisen ja toteuttamisen työtehtävät

Tavoitteena ***kokonaisvaltaisesti*** potilaan terveyden ylläpitäminen ja edistäminen, sairauksien ennaltaehkäiseminen, sairauksien toteaminen sekä sairauksiin liittyvän hoidon toteuttaminen sekä kuntouttava toiminta.

On tarpeen hyödyntää itsenäisesti laajasti asiakas- ja potilastietoja.

Rajatut terveystalvelun toteuttamisen työtehtävät

Hoito-, kuntoutus- ja tutkimustehtävät tai muut potilaalle laaditun suunnitelman mukaiset toimenpiteet

Väestötasoiset ehkäisevät palvelut (rokotus ja seulonta)

Asiakkaan kanssa tehdyn sopimuksen perusteella toteutettavat rajatut yksityisen terveydenhuollon palvelut

On tarpeen hyödyntää itsenäisesti rajatusti asiakas- ja potilastietoja.

Terveytalvelun toteuttamisen tuen työtehtävät

Potilaan ongelmien selvittämisen tai hoidon tukemiseksi toteutettavat työtehtävät

On mahdollista toimittaa (tai antaa muulla tavoin pääsy) riittävä ja yksiselitteinen tietokokonaisuus ja jotka sisältävät potilastietojen käsittelyä vain kyseisen tietokokonaisuuden osalta

Lääkkeiden käytön arviointiin, toimittamiseen ja käytön opastukseen liittyvät työtehtävät

Lääkkeiden toimittamiseen ja käytön neuvontaan ja opastamiseen liittyvät työtehtävät.

Asiakkaan lääkitystietojen ajantasaisuuden sekä asianmukaisuuden tarkastamisen.

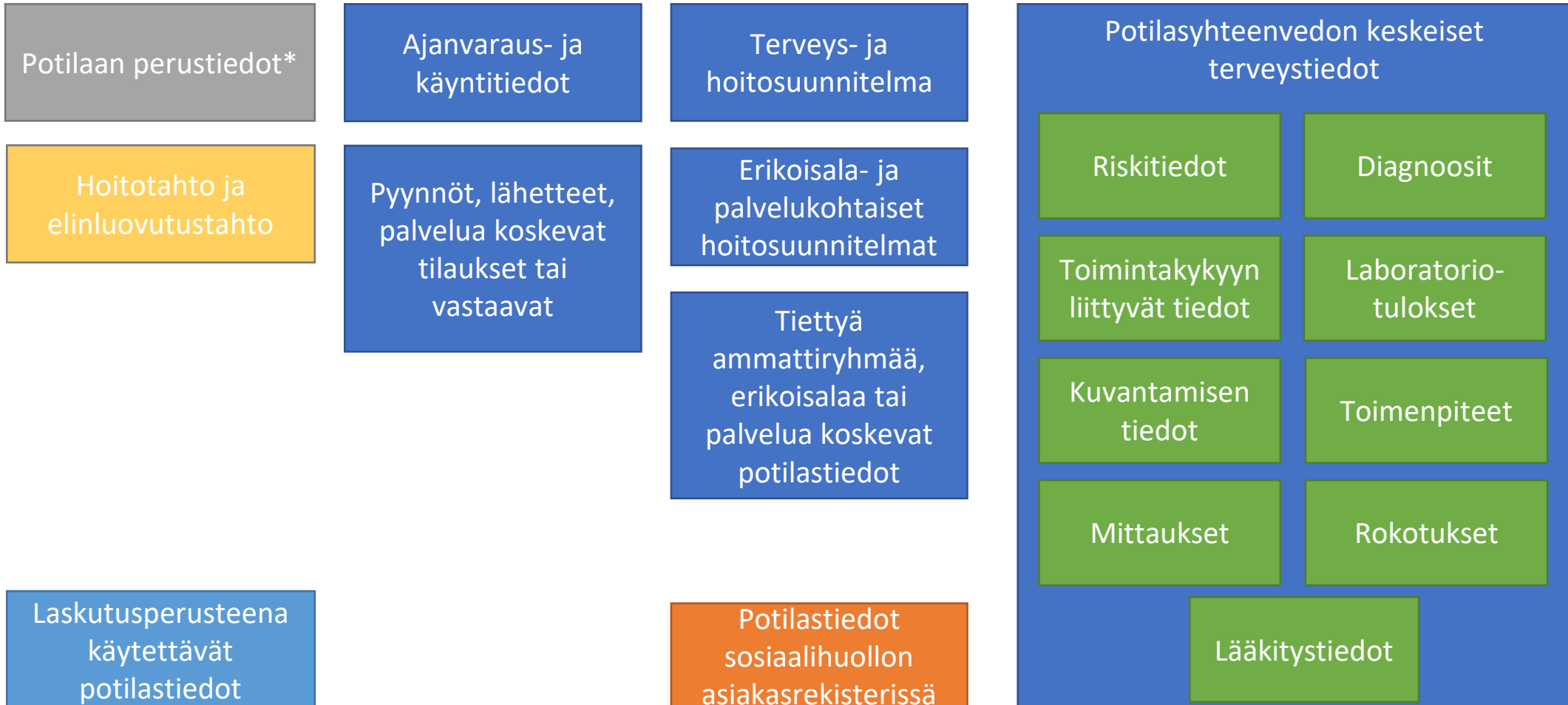
Potilashallinnon tehtävät

Esim. neuvonta, palveluihin ohjaus, palveluiden varaus, laskutus ja muistutuspalvelu.

Palvelu	Kuvaus
Yleinen terveydenhuollon vastaanottopalvelu	Sisältää eri ammattiryhmien antaman itsenäisen terveydenhuollon vastaanottopalvelun ja poliklinikkapalvelut, jotka eivät kuulu muihin (<i>tämän luettelon</i>) erikoistuneempiin palveluihin.
Sairaalapalvelut	Sisältää sairaalan vuodeosastolla tai kotisairaalassa annettavat palvelut perusterveydenhuollossa, sosiaalihuollon yksikössä tai erikoissairaanhoidossa.
Työterveyshuollon palvelut	Työterveyshuoltolain mukaiset palvelut ja tehtävät
Suun terveydenhuollon palvelut	Suun ja hampaiston terveydenhuoltoon kuuluvat palvelut.
Kotisairaanhoido ja kotihoito	Palvelu, johon kuuluu potilaan kotona tapahtuvat sairaanhoitajan suorittamat lääkärin määräämät tai muut sairaanhoidolliset toimet, esimerkiksi näytteidenotto, lääkkeiden jako ja valvonta ja asiakkaan voinnin seuraaminen
Päihde- ja mielenterveyspalvelut	Mielenterveyteen, mielenterveyshäiriöiden ehkäisyyn ja hoitoon ja päihdehuoltoon liittyvät palvelut.
Ensihoito- ja päivystyspalvelut	Äkillisen henkeä, terveyttä tai hyvinvointia vakavasti uhkaavan tilanteen vaatiman asiantuntija-avun saamiseksi järjestetyn, usein ympärivuorokautinen palvelun.
Neuvolapalvelut	Palvelu raskaana oleville henkilöille, lasta odottaville perheille ja alle kouluikäisille lapsille ja heidän perheilleen.
Opiskeluhuollon palvelut	Oppilaitosten oppilas- ja opiskelijahuollossa annettavat kouluterveydenhuollon ja kou-lupsykologien palvelut
Sosiaalihuollossa annettavat terveydenhuollon palvelut	Terveydenhuollon palvelut, joita annetaan sosiaalihuollon palveluyksikössä.
Kuntoutuspalvelut	Asiakkaan tai potilaan toimintakykyä, itsenäistä selviytymistä ja hyvinvointia tai jotakin näistä toiminnoista edistävä tai ylläpitävä palvelu.
Tutkimus- ja toimenpidepalvelut	Potilaan ongelmien selvittämiseksi tarvittava tutkimus- ja selvityspalvelu ilman varsinaista hoitosuhdetta tai kokonaisvaltaista hoitovastuuta.
Seulonta- ja rokotuspalvelut	Palvelu, jonka tavoitteena on asiakkaan tai potilaan terveysongelmien ennaltaehkäisy ja sairauksien varhainen tunnistaminen seulontojen avulla. Palvelut kohdistetaan väestötasoisesti esimerkiksi ikäryhmittäin seulontapalveluissa. Myös rokotuspalvelua kohdistetaan laajoille väestön joukoille, esimerkiksi influenssa- ja koronarokotukset.
Toiminnan tukipalvelut	Muut kuin terveydenhuollon palveluiden antamiseen liittyvät toimet terveydenhuollon yksikössä. (laskutus, ICT, keskitetty ajanvaraus, ruokahuolto, sairaalahuolto jne.)
Sairaalan apteekkipalvelut	Sairaala-apteekit toimivat sairaanhoitopiireissä, yliopistollisissa sairaaloissa ja keskussairaaloissa. Lääkekeskukset pienemmissä sairaaloissa, terveyskeskuksissa ja yksityisissä sairaaloissa. Tehtäviä on mm. lääkkeiden jako potilaille sekä osastofarmasia.

Terveydenhuollon tietokokonaisuudet

* Potilaan perustietoihin on oikeus kaikissa työtehtävissä ja palveluissa

Yhteenveto

Yhteenveto ja jatkotoimenpiteet

- Käyttöoikeusasetus tulee voimaan 30.6.2023
- Asetusta päivitetään uuden asiakastietolain voimaantulon yhteydessä
  - HE 246/2022 vp, voimaantulo 1.1.2024
- Päivitykset soveltamisoppaan versiossa 1.1
  - Lukuun 8.2 on korjattu opiskeluhuollon palveluiden kuvausta.
  - Lukuun 12.5 on tarkennettu, että palvelun järjestämisen tehtävissä ei ole käyttöoikeutta perheoikeudellisten palvelujen asiakastietoihin. Rajauksista on siksi poistettu perheasioiden sovittelua koskeva kohta. Siirretty esimerkki koulukuraattorista palvelun järjestämisen tehtäviin ja muokattu esimerkin sisältöä
  - **Lisätty luku 16 Käyttöoikeuksista kysytyä**
- Soveltamisopasta päivitetään tarpeen mukaan
  - Lisätään esimerkkejä Käyttöoikeuksista kysytyä –lukuun kysymysten ja kommenttien perusteella
  - Palautetta, kysymyksiä ja kehittämissuhteita soveltamisoppaasta voi lähettää osoitteella sotetiedonhallinta@thl.fi , otsikkoon "Käyttöoikeusasetuksen soveltamisopas"

Kiitos!

Tarkentavaa materiaalia

Käyttöoikeudet sosiaalihuollossa

Sosiaalihuollon käyttöoikeuksien määrittämisen perusteet asetuksessa

Työtehtävät

Annettavat palvelut

Tietokokonaisuudet

1. Sosiaalihuollon työtehtävät jaotellaan asetuksessa sen mukaan, minkä verran eri tehtäviin sisältyy **kokonaisvaltaista vastuuta asiakkaan sosiaalihuollon kokonaisuudesta**.
  - Erotetaan julkisen sosiaalihuollon työtehtävät yksityisestä sosiaalihuollosta
2. Annettavat palvelut perustuvat sosiaalihuollon **palvelutehtäviin ja sosiaalipalveluihin sekä palveluprosessiin**
  - Palvelutehtävät: *THL:n luokitus palvelutehtävistä: Sosiaalihuolto - Palvelutehtävä*
  - Sosiaalipalvelut: *THL:n luokitus sosiaalipalveluista: Sosiaalihuolto - Sosiaalipalvelut*
  - Palveluprosessi: *THL:n luokitus sosiaalihuollon palveluprosessista: Sosiaalihuolto – Sosiaalihuollon palveluprosessi*
3. Sosiaalihuollon tietokokonaisuudet, joita asetuksessa säädettävät käyttöoikeudet koskevat, muodostuvat **asiakasasiakirjoina** tallennetuista sosiaalihuollon asiakastiedoista.
  - Esim. asiakkuusasiakirja, palvelutehtävään liitetyt asiakastiedot, asiakasasiakirjatyypit

Sosiaalihuollon työtehtävät

9§

Julkisessa sosiaalihuollossa

1. Laajan asiakasvastuun työtehtävät
2. Sosiaalipalvelun järjestäminen
3. Lastenvalvojan tehtävät
4. Sosiaalipalvelun toteutus
5. Sosiaalihuollon hallinnolliset tehtävät

Yksityisessä sosiaalihuollossa

1. Laajan asiakasvastuun työtehtävät
2. Sosiaalipalvelun toteutus

Sosiaalihuollon seitsemän palvelutehtävää

Sosiaalihuollon peruspalvelut

Lapsiperheiden palvelut

Työikäisten palvelut

lääkkäiden palvelut

Sosiaalihuollon erityispalvelut

Lastensuojelu

Päihdehuolto

Vammaispalvelut

Perheoikeudelliset palvelut

Sosiaalihuoltolaki, vanhuspalvelulaki, kotoutumislaki, laki omaishoidon tuesta, laki toimeentulotuesta ym.

Lastensuojelulaki, päihdehuoltolaki, vammaispalvelulaki, erityishuoltolaki, perhehoitolaki ym.

Laajan asiakasvastuun työtehtävät

Työtehtävän kuvaus

Asiakkaalle annettavien palvelujen kokonaisuuden arviointi, suunnittelu ja seuranta.

Työtehtäviin sisältyy laaja vastuu siitä, että asiakkaalle annettavat sosiaalipalvelut muodostavat asiakkaan edun mukaisen kokonaisuuden ja ne koordinoidaan tarvittaessa yhteen myös asiakkaan saamien terveysten palvelujen kanssa.

Tällaisia työtehtäviä ovat sosiaalipäivystys, palvelutarpeen arviointi, asiakkuuden suunnittelu, omatyöntekijän tehtävät sekä lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän tehtävät.

Käyttöoikeus

Laajan asiakasvastuun työtehtävissä sosiaalipäivystyksessä, palvelutarpeen arvioinnissa, asiakkuuden suunnittelussa ja omatyöntekijän tehtävissä on käyttöoikeus asiakkuusasiakirjaan sekä kaikkiin palvelutehtäviin kuuluviin asiakastietoihin pois lukien perheasioiden sovittelun toteutuksen asiakastiedot, turvakotipalvelun toteutuksen asiakastiedot, merkinnät terapeuttisesta työskentelystä ja merkinnät asiakkaalle tehdystä tutkimuksesta.

Lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän tehtävissä on käyttöoikeus asiakkuusasiakirjaan sekä kaikkiin palvelutehtäviin kuuluviin asiakastietoihin pois lukien perheasioiden sovittelun toteutuksen asiakastiedot, merkinnät terapeuttisesta työskentelystä ja merkinnät asiakkaalle tehdystä tutkimuksesta.

Sosiaalipalvelun järjestämisen työtehtävät

Työtehtävän kuvaus

Sosiaalityöntekijälle, sosiaaliohjaajalle tai muulle viranhaltijalle kuuluvat tehtävät, joissa tehdään asiakasta koskevia palvelupäätöksiä, koordinoidaan asiakkaan palveluita, sovitaan palveluntuottajan kanssa sosiaalipalvelujen tuottamisesta ja seurataan ja arvioidaan palvelujen toteutusta.

Työtehtäviin ei kuulu kokonaisvastuuta asiakkaan sosiaalipalvelujen kokonaisuudesta, mutta niihin sisältyy vastuu päätöksenteosta esimerkiksi yhden palvelutehtävän sisällä.

Käyttöoikeudet

Julkisessa sosiaalihuollossa ammattihenkilöllä, jonka työtehtäviin sisältyy sosiaalipalvelujen järjestäminen asiakkaalle, on käyttöoikeus asiakkuusasiakirjaan sekä lapsiperheiden, työikäisten ja iäkkäiden palvelujen asiakastietoihin.

Vammaispalvelujen palvelutehtävässä ammattihenkilöllä on lisäksi käyttöoikeus vammaispalvelun asiakastietoihin. Lastensuojelun palvelutehtävässä on lisäksi käyttöoikeus lastensuojelun asiakastietoihin. Päihdehuollon palvelutehtävässä on lisäksi käyttöoikeus päihdehuollon asiakastietoihin.

Käyttöoikeutta ei sosiaalipalvelun järjestämisen työtehtävissä kuitenkaan ole turvakotipalvelun toteutuksen asiakastietoihin, merkintöihin terapeuttisesta työskentelystä eikä merkintöihin asiakkaalle tehdystä tutkimuksesta.

Lastenvalvojan työtehtävät

Työtehtävän kuvaus

Työtehtävät liittyisivät isyyden ja äitiyden selvittämiseen, lapsen elatuksen, huollon ja tapaamisoikeuden turvaamiseen sekä tapaamisten valvontaan. Lastenvalvojan tehtävänä on ottaa vastaan ja vahvistaa lapsen isyyteen tai äitiyteen liittyvät tunnustamisasiakirjat ja tarvittaessa selvittää lapsen isyys tai äitiys. Hän avustaa lapsen vanhempia tätä koskevien sopimusten tekemisessä ja vahvistaa ne sekä valvoo lapsen edun toteutumista niissä.

Tämä edellyttää riittäviä tietoja lapsen ja hänen vanhempiansa sosiaalihuollon asiakkuudesta ja saamista palveluista.

Käyttöoikeudet

Lastenvalvojan tehtävissä on käyttöoikeus asiakkuusasiakirjaan sekä perheoikeudellisten palvelujen, lapsiperheiden palvelujen ja työikäisten palvelujen asiakastietoihin.

Käyttöoikeutta ei kuitenkaan ole perheasioiden sovittelun ja turvakotipalvelun toteutuksessa syntyviin asiakastietoihin, merkintöihin terapeuttisesta työskentelystä eikä merkintöihin asiakkaalle tehdystä tutkimuksesta.

Sosiaalipalvelun toteutuksen työtehtävät

Työtehtävän kuvaus

Sosiaalipalveluiden toteutukseen liittyvillä tehtävillä tarkoitetaan julkisessa sosiaalihuollossa joko julkisen tai yksityisen palveluntuottajan toimintaa, jossa asiakkaalle myönnetty sosiaalipalvelu toteutetaan palvelupäätöksen perusteella ja asiakkaalle mahdollisesti laaditun asiakassuunnitelman mukaisesti. Palveluntuottajana voi olla julkisen palvelunantajan palveluyksikkö tai yksityinen palveluntuottaja.

Käyttöoikeudet

14§

Julkisessa sosiaalihuollossa sosiaalipalvelun toteutuksen työtehtävissä on käyttöoikeus asiakkaan perustietoihin, annettavan sosiaalipalvelun toteutuksessa syntyviin asiakastietoihin sekä kyseistä palvelua koskeviin päätöksiin, asiakassuunnitelmiin ja palvelutarpeen arvioihin siinä palvelutehtävässä tai palvelutehtävissä, joihin työtehtävät kohdistuvat.

Omaishoidon tuen, toimeentulotukipalvelun, asiakkaan raha-asioiden hoitamisen, sosiaalisen luototuksen ja turvakotipalvelun toteutuksessa on 1 momentissa säädetyn lisäksi käyttöoikeus toteutettavaa sosiaalipalvelua koskeviin asiakastietoihin kaikissa palvelutehtävissä.

Adoptioneuvonnan toteutuksessa on 1 momentissa säädetyn lisäksi käyttöoikeus lapsiperheiden palvelujen, lastensuojelun ja työikäisten palvelujen asiakastietoihin, lukuun ottamatta niissä laadittuja merkintöjä terapeuttisesta työskentelystä ja asiakkaalle tehdystä tutkimuksesta sekä turvakotipalvelun toteutuksessa syntyviä asiakastietoja.

Perheasioiden sovittelun toteutuksessa on käyttöoikeus kuitenkin ainoastaan perheasioiden sovittelun asiakastietoihin.

Yksityisen sosiaalihuollon työtehtävät

Työtehtävän kuvaus

Yksityisessä, palveluntuottajan ja asiakkaan väliseen sopimukseen perustuvassa sosiaalihuollossa laajan asiakasvastuun työtehtäviin kuuluisi palveluntuottamisesta sopiminen asiakkaan kanssa, palveluiden suunnittelu sekä toteutuksen seuranta. Sosiaalipalvelun toteutuksen työtehtäviin kuuluu tietyn sosiaalipalvelun toteuttaminen käytännössä.

15§

Käyttöoikeudet

Yksityisessä sosiaalihuollossa laajan asiakasvastuun asiakkuuden suunnittelun tehtävissä on käyttöoikeus oman rekisterinsä asiakkuusasiakirjaan, sopimusasiakirjaan ja asiakassuunnitelmaan sekä niitä sosiaalipalveluja koskeviin asiakastietoihin, joita palveluntuottaja tarjoaa.

Yksityisessä sosiaalihuollossa sosiaalipalvelujen toteutuksen työtehtävissä on käyttöoikeus oman rekisterinsä asiakkuusasiakirjaan, sopimusasiakirjaan ja asiakassuunnitelmaan sekä antamaansa sosiaalipalvelua koskeviin asiakastietoihin.

Sosiaalihuollon hallinnolliset työtehtävät

Työtehtävän kuvaus

Sosiaalihuollossa hallinnollisia työtehtäviä olisivat ajanvarauksiin, asiakasmaksuihin sekä asiakastietojen hallintaan liittyvät tehtävät.

Käyttöoikeudet

Sosiaalihuollon hallinnollisissa tehtävissä kaikissa palvelutehtävissä on käyttöoikeus välttämättä tarvittaviin asiakastietoihin pois lukien perheasioiden sovittelun ja turvakotipalvelun toteutuksen asiakastiedot sekä asiakirjat koskien merkintöjä terapeutisesta työskentelystä ja asiakkaalle tehdystä tutkimuksesta.

Käyttöoikeus potilastietoihin sosiaalihuollon työtehtävissä

17§

Käyttöoikeudet

Asiakastietolain (784 / 2021) 20-21 §:n tai potilaslain 13 §:ssä säädetyn suostumuksen perusteella terveydenhuollosta sosiaalihuoltoon luovutettavien potilastietojen käyttöoikeudet on määriteltävä seuraavasti:

- 1) Sosiaalipalvelun toteutuksen tehtävissä **kriisityön, tuetun asumisen, palveluasumisen ja tehostetun palveluasumisen, kasvatusta ja perheneuvonnan, omaishoidon tuen**, kotihoidon, kotipalvelun, laitospalvelun, sosiaalisen kuntoutuksen ja ammatillisen perhehoidon palveluissa on käyttöoikeus hoitosuunnitelmiin, ajanvaraus- ja käyntitietoihin sekä seuraaviin keskeisiin terveystietoihin: diagnoosit, riskitiedot, toimintakykytiedot, toimenpidetiedot, mittaukset, lääkitystiedot ja rokotukset.
- 2) Laajan asiakasvastuun tehtävissä on 1. kohdassa mainittujen lisäksi käyttöoikeus terveystietoihin ja hoitosuunnitelmaan.

Käyttöoikeudet terveydenhuollossa

Terveydenhuollon käyttöoikeuksien määrittämisen perusteet asetuksessa

Työtehtävät

Annettavat palvelut

Tietokokonaisuudet

1. Työtehtävät määritelty sen mukaan, minkä verran niihin sisältyy **kokonaisvaltaista vastuuta** potilaan terveyspalvelun järjestämisestä ja toteuttamisesta
  - Määrittelyn taustalla laillistettuja, nimikesuojattuja ja luvan saaneita terveydenhuollon ammattinimikkeitä koskevat tiedot
  - Lisäksi huomioitiin muut terveyspalvelun järjestämiseen ja toteuttamiseen liittyvät työtehtävät
2. Annettavien palvelujen ryhmittelyn pohjaksi valittiin *THL – Sosiaali- ja terveyspalvelujen luokitus*
3. Tietokokonaisuuksien ryhmittelyyn on yhdistetty soveltuvia piirteitä useammasta jäsennyksestä ja luokituksesta (päätietyryhmät, näkymät, asiakastietolaki)

Terveydenhuollon työtehtävien jaottelu

Laaja-alaiset terveystalvelun järjestämisen ja toteuttamisen työtehtävät

Tavoitteena ***kokonaisvaltaisesti*** potilaan terveyden ylläpitäminen ja edistäminen, sairauksien ennaltaehkäiseminen, sairauksien toteaminen sekä sairauksiin liittyvän hoidon toteuttaminen sekä kuntouttava toiminta.

On tarpeen hyödyntää itsenäisesti laajasti asiakas- ja potilastietoja.

Rajatut terveystalvelun toteuttamisen työtehtävät

Hoito-, kuntoutus- ja tutkimustehtävät tai muut potilaalle laaditun suunnitelman mukaiset toimenpiteet

Väestötasoiset ehkäisevät palvelut (rokotus ja seulonta)

Asiakkaan kanssa tehdyn sopimuksen perusteella toteutettavat rajatut yksityisen terveydenhuollon palvelut

On tarpeen hyödyntää itsenäisesti rajatusti asiakas- ja potilastietoja.

Terveystalvelun toteuttamisen tuen työtehtävät

Potilaan ongelmien selvittämisen tai hoidon tukemiseksi toteutettavat työtehtävät

On mahdollista toimittaa (tai antaa muulla tavoin pääsy) riittävä ja yksiselitteinen tietokokonaisuus ja jotka sisältävät potilastietojen käsittelyä vain kyseisen tietokokonaisuuden osalta

Lääkkeiden käytön arviointiin, toimittamiseen ja käytön opastukseen liittyvät työtehtävät

Lääkkeiden toimittamiseen ja käytön neuvontaan ja opastamiseen liittyvät työtehtävät.

Asiakkaan lääkitystietojen ajantasaisuuden sekä asianmukaisuuden tarkastamisen.

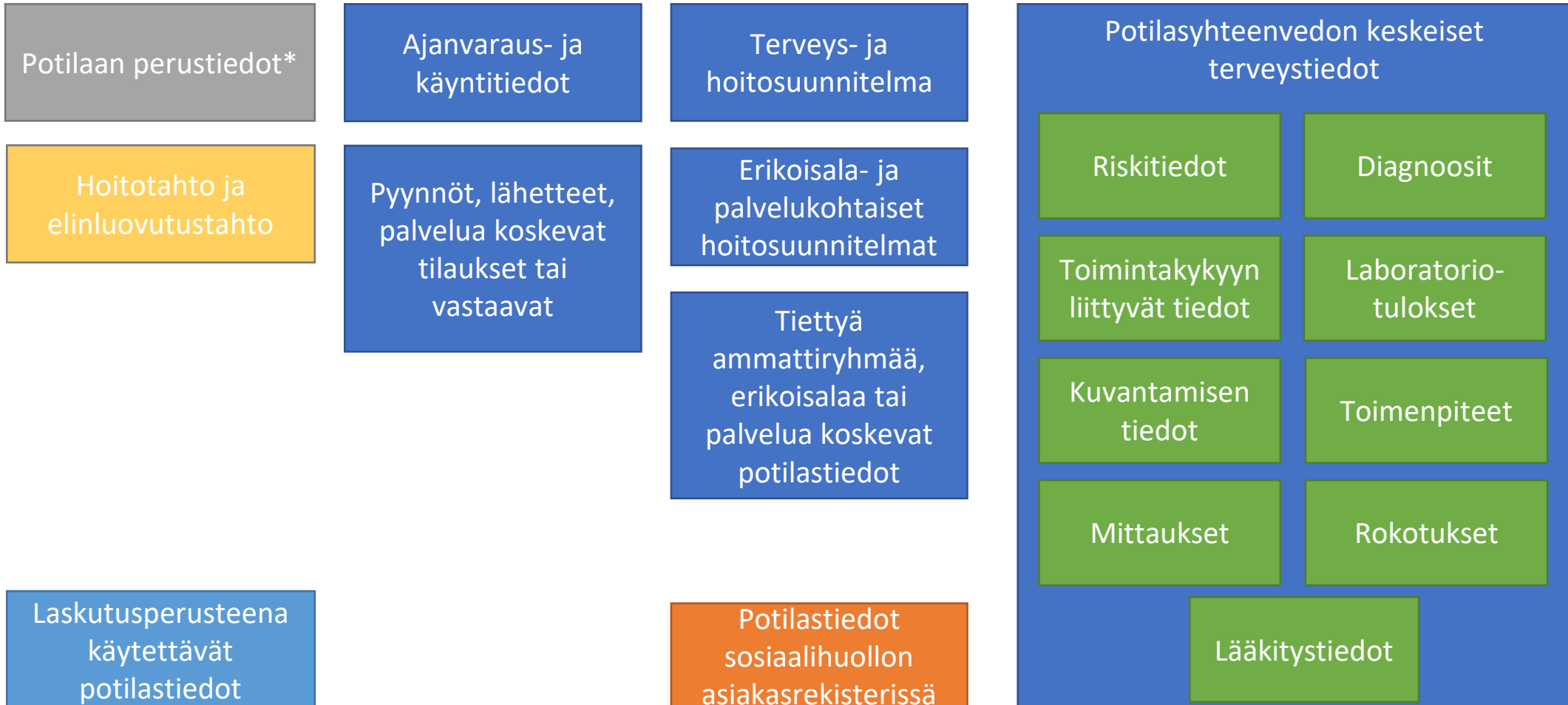
Potilashallinnon tehtävät

Esim. neuvonta, palveluihin ohjaus, palveluiden varaus, laskutus ja muistutuspalvelu.

Palvelu	Kuvaus
Yleinen terveydenhuollon vastaanottopalvelu	Sisältää eri ammattiryhmien antaman itsenäisen terveydenhuollon vastaanottopalvelun ja poliklinikkapalvelut, jotka eivät kuulu muihin (<i>tämän luettelon</i>) erikoistuneempiin palveluihin.
Sairaalapalvelut	Sisältää sairaalan vuodeosastolla tai kotisairaalassa annettavat palvelut perusterveydenhuollossa, sosiaalihuollon yksikössä tai erikoissairaanhoidossa.
Työterveyshuollon palvelut	Työterveyshuoltolain mukaiset palvelut ja tehtävät
Suun terveydenhuollon palvelut	Suun ja hampaiston terveydenhuoltoon kuuluvat palvelut.
Kotisairaanhoito ja kotihoito	Palvelu, johon kuuluu potilaan kotona tapahtuvat sairaanhoitajan suorittamat lääkärin määräämät tai muut sairaanhoidolliset toimet, esimerkiksi näytteidenotto, lääkkeiden jako ja valvonta ja asiakkaan voinnin seuraaminen
Päihde- ja mielenterveyspalvelut	Mielenterveyteen, mielenterveyshäiriöiden ehkäisyyn ja hoitoon ja päihdehuoltoon liittyvät palvelut.
Ensihoito- ja päivystyspalvelut	Äkillisen henkeä, terveyttä tai hyvinvointia vakavasti uhkaavan tilanteen vaatiman asiantuntija-avun saamiseksi järjestetyn, usein ympärivuorokautinen palvelun.
Neuvolapalvelut	Palvelu raskaana oleville henkilöille, lasta odottaville perheille ja alle kouluikäisille lapsille ja heidän perheilleen.
Opiskeluhuollon palvelut	Oppilaitosten oppilas- ja opiskelijahuollossa annettavat kouluterveydenhuollon ja kou-lupsykologien palvelut
Sosiaalihuollossa annettavat terveydenhuollon palvelut	Terveydenhuollon palvelut, joita annetaan sosiaalihuollon palveluyksikössä.
Kuntoutuspalvelut	Asiakkaan tai potilaan toimintakykyä, itsenäistä selviytymistä ja hyvinvointia tai jotakin näistä toiminnoista edistävä tai ylläpitävä palvelu.
Tutkimus- ja toimenpidepalvelut	Potilaan ongelmien selvittämiseksi tarvittava tutkimus- ja selvityspalvelu ilman varsinaista hoitosuhdetta tai kokonaisvaltaista hoitovastuuta.
Seulonta- ja rokotuspalvelut	Palvelu, jonka tavoitteena on asiakkaan tai potilaan terveysongelmien ennaltaehkäisy ja sairauksien varhainen tunnistaminen seulontojen avulla. Palvelut kohdistetaan väestötasoisesti esimerkiksi ikäryhmittäin seulontapalveluissa. Myös rokotuspalvelua kohdistetaan laajoille väestön joukoille, esimerkiksi influenssa- ja koronarokotukset.
Toiminnan tukipalvelut	Muut kuin terveydenhuollon palveluiden antamiseen liittyvät toimet terveydenhuollon yksikössä. (laskutus, ICT, keskitetty ajanvaraus, ruokahuolto, sairaalahuolto jne.)
Sairaalan apteekkipalvelut	Sairaala-apteekit toimivat sairaanhoitopiireissä, yliopistollisissa sairaaloissa ja keskussairaaloissa. Lääkekeskukset pienemmissä sairaaloissa, terveyskeskuksissa ja yksityisissä sairaaloissa. Tehtäviä on mm. lääkkeiden jako potilaille sekä osastofarmasia.

Terveydenhuollon tietokokonaisuudet

* Potilaan perustietoihin on oikeus kaikissa työtehtävissä ja palveluissa

Käyttöoikeudet laaja-alaisissa terveystietopalvelun järjestämisen ja toteuttamisen tehtävissä

- Laaja-alaisessa tehtävässä voi olla käyttöoikeus kaikkeen potilastietoon ja sosiaalihuollon asiakastietoon, joka saatu terveydenhuollossa käytettäväksi

Käyttöoikeudet rajatussa terveystalvelun toteuttamisen tehtävissä

- Rajatuissa terveystalvelun toteuttamisen tehtävissä käyttöoikeuksissa on palvelukohtaisia eroja
- Laajimmat käyttöoikeudet on *terveydenhuollon vastaanottopalvelussa, sairaalapalvelussa, työterveyshuollon palveluissa, suun terveydenhuollon palveluissa, kotisairaanhoidossa ja kotihoidossa, päihde- ja mielenterveyshuollon palveluissa, ensihoito- ja päivystyspalveluissa, neuvolapalvelussa, opiskeluhuollossa sekä sosiaalihuollossa annettavissa terveydenhuollon palveluissa*
- Niissä käyttöoikeus voi olla perustietojen lisäksi
  - Potilasyhteenveto ja terveys- ja hoitosuunnitelma
  - *omaa ammattiryhmää, erikoisalaa tai antamaansa palvelua* koskevat hoito- ja kuntoutussuunnitelmat, ajanvaraus- ja käyntitiedot ja potilastiedot
  - *omaa tehtävää* koskevat pyynnöt ja lähetteet sekä palvelua koskevat tilaukset tai vastaavat
  - antamaansa palveluun liittyvät potilastiedot sosiaalihuollon potilasrekisterissä (huom! asiakkaan suostumuksen perusteella luovutetut tiedot)
- Kuntoutuspalvelussa, tutkimus- ja toimenpidepalvelussa sekä seulonta- ja rokotuspalvelussa on suppeammat käyttöoikeudet

Esimerkki rajatun terveystalvelun toteuttamisen tyotehtävästä mielenterveys- ja päihdepalvelussa

- Psykoterapeutti toteuttaa palvelua poliklinikalla, palveluun pääsee lääkärin läheteellä
- Psykoterapeutilla voi olla oikeus
  - Potilasyhteenvedon keskeisiin terveystietoihin ja terveys- ja hoitosuunnitelmaan
  - Mielenterveys- ja päihdepalvelua koskeviin
    - hoito- ja kuntoutussuunnitelmiin
    - Pyyntöihin/lähetteisiin/tilauksiin
    - ajanvaraus- ja käyntitietoihin
    - Potilastietoihin
- HUOM! Asetuksessa säädetään enimmäistiedoista, joihin käyttöoikeus voi olla. Arvioitava huolellisesti, mitkä potilastiedot ovat välttämättömiä psykoterapeutin palvelun kannalta

Käyttöoikeudet rajatussa terveystalvvelun toteuttamisen tehtävissä

- Kuntoutuspalveluissa
  - Potilasyhteenveto ja terveyst- ja hoitosuunnitelma
  - omaa ammattiryhmää, erikoisalaa tai antamaansa palvelua koskevat hoito- ja kuntoutussuunnitelmat, ajanvaraus- ja käyntitiedot ja potilastiedot
  - omaa tehtävää koskevat pyynnöt ja lähetteet sekä palvelua koskevat tilaukset tai vastaavat

- Esim. asiakkaan kanssa tehdyn sopimuksen perusteella palvelua toteuttavalla naprapaatilla voi olla oikeus
  - Potilasyhteenvedon keskeisiin terveystietoihin ja terveyst- ja hoitosuunnitelmaan
  - Kuntoutuspalveluita koskeviin
    - hoito- ja kuntoutussuunnitelmiin
    - Pyyntöihin/lähettesiiin/tilauksiin
    - ajanvaraus- ja käyntitietoihin
    - Potilastietoihin
- HUOM! Asetuksessa säädetään enimmäistiedoista, joihin käyttöoikeus voi olla. Kuntoutuspalvelut on laaja kokonaisuus, joten arvioitava huolellisesti, mitkä kuntoutuksen tiedot ja ovat välttämättömiä naprapaatin palvelun kannalta. Samoin arvioitava mm. mitkä potilasyhteenvedon keskeiset terveystiedot ovat välttämättömiä.

Käyttöoikeudet rajatussa terveystalvvelun toteuttamisen tehtävissä

- Tutkimus- ja toimenpidepalveluissa
  - Riskitiedot
  - terveystalv- ja hoitosuunnitelma ja antamaansa palvelua koskevat hoito- ja kuntoutussuunnitelmat;
  - kyseistä palvelua koskevat ajanvaraus- ja käyntitiedot
  - omaa tehtävää koskevat pyynnöt ja lähetteet sekä palvelua koskevat tilaukset tai vastaavat;
- Esim. laboratoriotutkimuksia toteuttavalla bioanalyytikolla voi olla oikeus
  - riskitietoihin
  - terveystalv- ja hoitosuunnitelmaan
  - tutkimus- ja toimenpidepalveluita koskeviin
    - hoito- ja kuntoutussuunnitelmiin
    - ajanvaraus- ja käyntitietoihin
  - laboratoriotutkimuksia koskeviin tilauksiin/pyyntöihin/ lähetteisiin

Käyttöoikeudet rajatussa terveystietopalvelun toteuttamisen tehtävissä

- Seulonta- ja rokotuspalvelussa perustietojen lisäksi
  - omaa tehtävää koskevat ajanvaraustiedot, pyynnöt, lähetteet, palvelua koskevat tilaukset tai vastaavat;
  - seulontapalveluissa kyseiseen seulontaan liittyvät tiedot
  - rokotuspalveluissa riskitiedot, diagnoosit sekä aiemmat rokotukset.

Esim. influenssarokotuksia toteuttava työntekijällä käyttöoikeus

- Rokotusten ajanvaraustietoihin, pyyntöihin, lähetteisiin, tilauksiin ja vastaaviin
- Keskeisistä terveystiedoista riski- ja diagnoositietoihin sekä rokotustietoihin

Käyttöoikeudet terveystalvelujen toteuttamisen tuen työtehtävissä

- Terveystalvelun toteuttamisen tuen työtehtävissä käyttöoikeus voi olla perustietojen lisäksi
  - omaa tehtävää koskevat ajanvaraustiedot, pyynnöt, lähetteet sekä palvelua koskevat tilaukset tai vastaavat.

Esim. hoitotarvikejakelun työntekijällä voi olla käyttöoikeus hoitotarvikkeita koskeviin tilauksiin (lähetteisiin tai pyyntöihin) sekä mahdollisiin ajanvarauksiin. Terveystalvelun ammattihenkilö voi tarvittaessa toimittaa lisätietoja muuten kuin potilastietojärjestelmän kautta (esim. tilauksen yhteydessä tai muuten)

Käyttöoikeudet lääkkeiden käytön arviointiin, toimittamiseen ja käytön opastukseen liittyvissä työtehtävissä

- Lääkkeiden käytön arviointiin ja käytön opastukseen liittyvissä tehtävissä voi olla käyttöoikeus perustietojen lisäksi potilasyhteenvedon keskeisiin terveystietoihin
- Lääkkeiden käytön toimittamiseen liittyvistä tehtävissä sairaalan apteekkipalvelussa käyttöoikeus lääkitystietoihin

Käyttöoikeudet monialaisessa yhteistyössä

Käyttöoikeus potilastietoihin sosiaalihuollon työtehtävissä

- Tietyissä sosiaalipalveluissa sosiaalipalvelun toteuttamisen tehtävissä **käyttöoikeus potilastietoihin, jotka on luovutettu suostumuksen perusteella** sosiaalihuoltoon ja jotka ovat välttämättömiä sosiaalipalvelun toteuttamiseksi
  - **Palvelut:** kriisityö, tuettu asuminen, palveluasuminen ja tehostettu palveluasuminen, kotihoito, kotipalvelu, laitospalvelu, sosiaalinen kuntoutus ja ammatillinen perhehoito
  - **Potilastiedot:** hoitosuunnitelmiin, ajanvaraus- ja käyntitietoihin sekä seuraaviin keskeisiin terveystietoihin: diagnoosit, riskitiedot, toimintakykytiedot, toimenpidetiedot, mittaukset, lääkitystiedot ja rokotukset.
- Laajan asiakasvastuun tehtävissä lisäksi käyttöoikeus terveys- ja hoitosuunnitelmaan.
- Vaikeavammaisen henkilö liikkumista tukevassa palvelussa toteutuksen tehtävässä käyttöoikeus voi olla vain diagnoosi- ja toimintakykytietoihin

Esimerkki käyttöoikeudesta potilastietoihin sosiaalipalvelun toteutuksen tehtävässä

- Hyvinvointialueella kehitysvammaisten asumisyksikössä sosiaalipalvelua toteuttava ohjaaja huolehtii esimerkiksi asiakkaan lääkehoidon toteuttamisesta sekä terveydenhuollon käynneistä, esimerkiksi kuljetuksista terveydenhuollon tutkimuksiin ja terapiaan.
- Potilastiedot luovutetaan terveydenhuollosta suostumuksen perusteella.
- Ohjaajalla voi olla käyttöoikeus terveystietoihin, ajanvaraus- ja käyntitietoihin sekä keskeisiin terveystietoihin: diagnoosit, riskitiedot, toimintakykytiedot, toimenpidetiedot, mittaukset, lääkitystiedot ja rokotukset.

Käyttöoikeudet sosiaalihuollon asiakastietoihin terveyspalveluissa

- Terveydenhuollossa laaja-alaisen järjestämisen ja toteuttamisen työtehtävissä voi olla **käyttöoikeus sosiaalihuollon asiakastietoihin**
  - Asiakkaan suostumuksen perusteella luovutetut tiedot
  - Lukuun ottamatta perheasioiden sovittelun ja turvakotipalvelun toteutuksen asiakastietoja sekä merkintöjä terapeuttisesta työskentelystä ja asiakkaalle tehdystä tutkimuksesta

- Terveydenhuollon päivystyksessä työskentelevä sairaanhoitaja kohtaa päivystykseen saapuvat potilaat ja tekee hoidon tarpeen arviointia.
- Sairaanhoitajalla voi olla laaja käyttöoikeus sosiaalihuollon asiakastietoihin, mutta käytettävissä ovat ainoastaan ne asiakirjat, joiden luovuttamiseen asiakas on antanut suostumuksen.
  - Käyttöoikeus voi olla esimerkiksi asiakkuusasiakirjaan, josta ilmenee missä sosiaalipalveluissa asiakas on asiakkaana ja ketkä ovat asiakkaan palveluissa vastuutyöntekijöitä, joihin voi tarvittaessa ottaa yhteyttä.
- Jos potilas joutuu vuodeosastolle, kotiuttamistilanteessa vuodeosaston hoitaja voi vastaavasti asiakkuusasiakirjasta nähdä sosiaalihuollon palvelut ja vastuutyöntekijät, ja olla tarvittaessa yhteydessä sopiakseen kotiuttamisvaiheen palvelujen järjestämisestä

Käyttöoikeudet monialaisessa yhteistyössä

- Monialaisessa yhteistyössä ja moniammatillisissa tiimeissä käyttöoikeudet määriteltävä samoin perustein kuin muulloinkin, eli kunkin henkilön työtehtävän ja palvelun perusteella
  - Samassa tiimissä voi eri henkilöillä olla erilaisia käyttöoikeuksia, jos esim. osalla on laaja-alainen työtehtävä ja osalla toteuttamisen työtehtävä

- Esim. sairaalassa työskentelee sosiaalityöntekijä, joka osallistuu sairaalassa esimerkiksi asiakkaan hoitoneuvotteluihin ja osana sairaalan terveydenhuollon tiimiä auttaa potilasta esimerkiksi mahdollisten etuuksien selvittämisessä. Tehtävä on osa terveydenhuollon terveystalouden kokonaisuutta, ja sosiaalityöntekijä kirjaakin potilastyötä koskevat merkintänsä osaksi potilasasiakirjoja. Hänellä voi olla myös laaja käyttöoikeus terveydenhuollon potilastietoihin.

Moniammatillinen yhteistyö kotihoidossa

- Sosiaalihuoltolain mukaan kotihoito on sosiaalipalvelua, johon kuuluu myös terveydenhuoltolain mukainen kotisairaanhoito.
  - Sosiaalihuoltolain sääntelyä on päivitetty ja uusi sääntely tulee voimaan 1.1.2023, mutta tällä ei ole vaikutusta asiakas- ja potilastietojen käsittelyyn.
- Koska kotisairaanhoito on terveydenhuoltolain mukainen palvelu, kotisairaanhoidon potilasasiakirjat eivät kuulu sosiaalihuollon osarekisteriin, vaan terveydenhuollon potilasrekisteriin.
- Koska kotihoitoa kuitenkin toteuttavat sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstö samassa toimintayksikössä, voidaan kotihoidossa laatia sosiaalihuollon asiakasasiakirjalain mukaisia yhteisiä asiakirjoja, joiden avulla asiakasta koskevat tiedot ovat yksikössä kaikkien asiakkaan hoitoon ja palveluun osallistuvien käytettävissä.
- Koska potilastiedot tallennetaan lisäksi terveydenhuollon potilasrekisteriin, ne ovat myös muualla terveydenhuollossa käytettävissä.
  - Vastaavasti kotisairaanhoidon terveydenhuollon ammattihenkilöillä voi olla käyttöoikeus potilasrekisteriin, niin että esimerkiksi terveystieteiden keskuksen ja sairaalan potilastiedot ovat käytettävissä.